

Respons

Ghana: Er det vanlig å være enebarn eller å ha få slektninger?

Problemstilling/spørsmål:

- Er det vanlig å være enebarn i Ghana?
- Er det vanlig at folk har få slektninger?

Er det vanlig å være enebarn i Ghana?

Nei, det er høyst uvanlig å være enebarn i Ghana. I henhold til den sist tilgjengelige demografi- og helseundersøkelsen i Ghana for 2003, utført med teknisk bistand fra den statlige amerikanske bistandsorganisasjonen USAID, fordelte størrelsen på barnekullene til kvinner i alderen 45-49¹ seg slik:

Antall barn noen gang født av kvinner i aldersgruppa 45-49, 2003

Ingen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 eller flere
1,6 %	4,3 %	6,6 %	8,2 %	10,6 %	11,0 %	14,7 %	12,9 %	13,5 %	9,9 %	6,8 %

(Tatt fra GSS, NMIMR & ORC Macro 2004, s. 58, tabell 4.5)

Kvinner i denne aldersgruppa hadde gjennomsnittlig født 5,88 barn i 2004, og hadde 5,00 levende barn på intervju tidspunktet. Hele 79,4 % hadde født fire eller flere barn.

Tilsvarende tall fra undersøkelsen gjort i 1988 er ganske like:

¹ Denne gruppa er tatt med siden den er den med høyest alder i undersøkelsen, og de færreste kvinner får flere barn etter at de har fylt 50. Disse tallene er derfor en god indikasjon på hvor mange barn kvinner får i gjennomsnitt før de ikke lenger får barn.

Respons **Ghana: Er det vanlig å være enebarn?**

Antall barn noen gang født av kvinner i aldersgruppa 45-49, 1988

Ingen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 eller flere
1,6 %	2,2 %	5,2 %	3,0 %	6,6 %	5,7 %	10,1 %	13,7 %	18,3 %	11,7 %	21,9 %

(Tatt fra GSS 1989, s. 25, tabell 3.4)

Kvinner i denne aldersgruppa hadde gjennomsnittlig født 7,3 levende barn i 1988. 88,0 % hadde født fire eller flere levende barn.

Dette viser at en svært liten andel ghanesere (under 5 %) vokser opp uten søsken født av samme mor. Det er imidlertid ikke slik at personer som er sin mors eneste biologiske barn nødvendigvis er enebarn. Det er svært utbredt i Ghana at menn har barn med mer enn én kvinne, og det er også svært vanlig at kvinner som selv har få eller ingen biologiske barn er fosterforeldre for andre barn (ofte barn av søstre eller andre relativt nære slektninger). Dermed har selv de barna som ikke har søsken med samme mor ofte halvsøsken med samme far, og/eller "fostersøsken".

Årsakene til at det er svært uvanlig at ghanesere velger å få få eller ingen barn er mange og komplekse.

Antropologen Daniel Jordan Smith har forsket på samfunnsforhold i Nigeria i en årrekke. Smith tar i en artikkel for seg holdninger til familieplanlegging i igbo-befolkningen i det sørøstlige Nigeria. Der beskriver han en situasjon hvor folk helt klart forsøker å begrense hvor mange barn de får, siden det å fostre opp barn er kostbart (2004, s. 227-229). Smith viser imidlertid til at de gjennomgående anser et antall på rundt 4 barn å være ideelt:

Almost none of the married people in my samples indicated a desired fertility of less than four children, and even among secondary and university students, the vast majority desired "four," "four or five," or "at least four."

[...]

The reasons that Igbos continue to value and have large numbers of children are multiple. In interviews, when asked why they wanted to have "at least four" children, people voiced a number of rationales, including: the love of children; the need to have at least one son; the risk of mortality; the importance of having children to perpetuate one's name, lineage, legacy, and community; the benefits of having enough children to ensure a diverse set of prospects for one's offspring, with the hope that investment in at least some of them would pay off; and the need to have children who would help to provide assistance in old age. [...] very striking in the interviews and observations of people's daily lives was the importance of "having people" as the means through which individuals, families, and communities gain access to social resources in an economic context based on patron-client ties (Smith 2004, s. 229-233).

Slik Smith understreker her, må altså folks personlige beslutninger om hvor mange barn de ønsker sees i lys av at de lever i et samfunn hvor de aller fleste er avhengig av et stort nettverk av familie og andre bekjentskaper i hverdagen. Det er derfor ikke uvanlig at personer som forsøker å begrense antall barn de får blir møtt med press fra andre slektninger om å få flere barn, siden slektningene deres også har fordeler av at de får mange barn. Slektinger med mange barn innebærer større nettverk for hele slekta på sikt.

Respons Ghana: Er det vanlig å være enebarn?

Selv om Ghana og Nigeria ligger et stykke fra hverandre geografisk, mener Landinfo de sosiokulturelle forholdene som har innvirkning på fruktbarhet er sammenlignbare. Avhengigheten av slekt og annet nettverk i hverdagen er like stor i Ghana som i Nigeria, og de gjennomsnittlige fødselstallene pr. kvinne skiller seg ikke særlig fra de vi finner for Nigeria (se Landinfo 2009).

For Ghana underbygges dette også av funnene i helse- og demografiundersøkelsen fra 2003. Bare 1,3 % av kvinner uten barn oppgir at de ikke ønsker barn, og selv 38,9 % av kvinner med fire barn opplyser at de ønsker minst ett barn til (GSS, NMIMR & ORC Macro 2004, s. 114).

Er det vanlig at folk har få slektninger?

Nei, det er også svært uvanlig. For selv om en person skulle tilhøre det svært lille mindretallet som selv har få eller ingen søsken, er sjansene for at vedkommende samtidig har foreldre som hadde få søsken, besteforeldre som hadde det, osv., minimale. Det finnes dermed få ghanesere som verken har søsken eller et ganske stort antall onkler, tanter, fettere og kusiner. I tillegg har ghanesere flest jevnt også kontakt med og oversikt over slektninger lengre ute på slektstreet. Årsaken er også her at det nærmest eneste sikkerhetsnettet folk føler de kan ty til i en uforutsigbar og skiftende tilværelse er slekt. Derfor holder folk god oversikt over slektningene sine, de påvirker hverandre til å få barn "nok" og de tar sjelden sjansen på selv å få noe særlig færre enn fire barn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- GSS (1989, September). *Ghana demographic and health survey 1988*. Accra: Ghana Statistical Service (GSS). Tilgjengelig fra http://www.measuredhs.com/pubs/pub_details.cfm?ID=309&ctry_id=14&SrchTp=ctry&flag=sur&cn=Ghana [lastet ned 17. februar 2009].
- GSS, NMIMR & ORC Macro (2004, September). *Ghana demographic and health survey 2003*. Calverton, Maryland: Ghana Statistical Service (GSS), Noguchi Memorial Institute for Medical Research (NMIMR) and ORC Macro. Tilgjengelig fra http://www.measuredhs.com/pubs/pub_details.cfm?ID=463&ctry_id=14&SrchTp=ctry&flag=sur&cn=Ghana [lastet ned 17. februar 2009].
- Landinfo (2009, 12. februar). *Respons Nigeria: Er det vanlig å være enebarn?* Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <http://www.landinfo.no>.
- Smith, Daniel Jordan (2004). Contradictions in Nigeria's fertility transition: The burdens and benefits of having people. *Population and Development Review* 30 (2), s. 221-238.

Respons Ghana: Er det vanlig å være enebarn?